

ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Stanowisko w sprawie przejmowania przez gminy zadań z zakresu oświaty podstawowej.

Zgodnie z ustawą z 14 grudnia 1990 roku / art.27 / o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w latach 1991-93 /Dz.U.Nr 89,poz.518 z 1991 roku, nr 110, poz.475 z 1992 roku, nr 50, poz.229/oraz w związku ze stanowiskiem ZGWRF z dnia 19.02.1993 roku w sprawie przejęcia przez gminy oświaty z dniem 1 kwietnia 1994 roku, Związek Gmin Wiejskich widzi szczególne zagrożenie dla gmin wiejskich w związku z funkcjonującymi tam szkołami.

W większości przypadków są one trzy lub sześć oddziałowe. Koszty utrzymania jednego ucznia w takich placówkach są o wiele wyższe, a wskaźnik przeliczeniowy na jednego ucznia sięga 1,6. Przejęcie oświaty z dniem 1.01.1994 roku przy braku pełnej regulacji w ustawie o finansach gmin spowoduje, że zostaną obciążone budżety gminne. Gminy, które przejęły oświatę w 1991-1992 roku z poczucia dobrze wykonanego obowiązku i w trosce o dziecko oraz jego warunki nauczania angażują od 1/3 własnych dochodów i są kroczące.

Dlatego damagamy się podjęcia przez Sejm i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej kompleksowych prac nad określeniem praw,obowiązków oraz zabezpieczeń finansowych dla gmin, które przejmą zadania z zakresu szkolnictwa podstawowego, w tym:

- przyjęcia jednoznacznej wykładni sformułowania " prowadzenia szkół podstawowych " / art.9,ust 2 i 4 ustawy z 17 maja 1990 roku Dz.U.Nr 34, poz.198 / w celu zdefiniowania zakresu obowiązków prowadzenia ww.,

- dokonać pełnej analizy ustawy o finansach gmin po przejęciu " prowadzenia szkół " przez wszystkie gminy i przeprowadzić szczegółowy rachunek symulacyjny na przypadkowo wybranych gminach wiejskich w celu ustalenia niezbędnych potrzeb finansowych gmin w odniesieniu do propozycji legislacyjnych oraz katalogu obowiązków, jaki wezmą na siebie gminy,

Uznajemy ponadto, że należy domagać się uznania faktu, iż do przejęcia przez wszystkie gminy "prowadzenia" szkół podstawowych niezbędne jest uprzednie przeprowadzenie następujących działań:

- przejęcie przez budżet państwa wszelkich zadłużeń przypisanych konkretnym placówkom oświatowym przejętych w 1991,1992 oraz tym które będą przejęte 01.01.1994 roku,

- skoordynowanie planowanych reform systemu szkolnictwa powszechnego z obligatoryjnym przekazaniem "prowadzenia" szkół podstawowych gminom,

- uregulowanie stanu prawnego mienia przekazywanego samorządom,
- deklaracji o dalszym udziale budżetu państwa w kontynuowaniu rozpoczętych inwestycji w oświacie,

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, w tym MEN winien ponownie ustalić wysokość subwencji "na zadania własne gmin w zakresie szkół podstawowych" dla gmin, które przejęły prowadzenie tych placówek w trybie art.9 ust.2 ustawy kompetencyjnej i określenie tych subwencji na poziomie pozwalającym utrzymać w 1993 roku istniejące w gminach placówki oświatowe.

Gminy oczekują na odpowiednio wczesne:

- informacje uprzedzające o zmianach polityki oświatowej państwa oraz spodziewają się takich zmian prawnych, które umożliwiają nie tylko dostosowanie się do polityki budżetowej państwa, lecz również działania zmierzające do racjonalizacji gminnych wydatków na prowadzenie szkół podstawowych.

Zauważamy iż, na wysokość planowanych nakładów w szkolnictwie podstawowym największy wpływ mają informacje o wydatkach realizowanych w okresach poprzednich, co zakłada racjonalność dotychczasowych struktur wydatków oraz sprzyja utrwalaniu się tych struktur.

Nie widzimy tym samym przy niespójnym ustawodawstwie, by gminy mogły się poczuć w roli pracodawcy wobec nauczycieli szkół.

Przy niemożności prowadzenia racjonalnej polityki zatrudnienia / Karta Nauczyciela/, kadrowej / procedury i tryb wyłaniania oraz powoływania dyrektorów szkół podstawowych/, prowadzenia odpowiedniej polityki budżetowej/ płace nauczycieli- jako ustalone w wyniku negocjacji przedstawicieli rządu i przedstawicieli związków zawodowych- są dla gmin wyłącznie zmiennym partnerem zewnętrznym/.

Związek nie widzi możliwości, by gminy udźwignęły ciężar tej kompetencji w kontekście obecnego ustawodawstwa i usprawnień finansowych. Uznajemy, że jedną z alternatyw jest przesunięcie terminu przejęcia szkół do momentu wprowadzenia niezbędnych zmian legislacyjnych.

Tym samym Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej składa deklarację uczestnictwa w pracach przygotowujących samorząd terytorialny do obligatoryjnego przejęcia zadań z zakresu oświaty podstawowej w poczet zadań własnych gmin.

Zespół ds oświaty:
1. Janusz Sala
2. Stanisław Roman
3. Krzysztof Szymański

Przewodniczący
Adam Tychowski